

Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående livränder till vissa befattningshavare och f. d. befattningshavare vid statens järnvägar.

I en den 2 mars 1945 dagtecknad proposition, nr 150, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att järnvägsstyrelsen må med i propositionen angivna befattningshavare och f. d. befattningshavare vid statens järnvägar träffa överenskommelse om livränder enligt grunderna i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete.

Genom befullmäktigat ombud hava i särskilda skrivelser, vilka samtliga inkommit den 25 oktober 1944, vissa nuvarande och förutvarande befattningshavare vid statens järnvägar — nämligen stationskarlarna *Knut Johan Larsson* och *Axel Håkansson*, förre stationskarlen *Olof Alfred Ferdinand Holmberg*, trafikbiträdet *David Sigfrid Emanuel Jansson* samt expeditionsvakten *Oskar Ferdinand Pålsson* — anhållit envar *dels* att få sig tillerkänd livränta enligt grunderna i lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete, *dels* att livräntan måtte få utgå för tio år retroaktivt från den dag framställningen inkommit till Kungl. Maj:t.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

beträffande *Larsson*,

att han är född den 14 januari 1897;

att han anställdes vid statens järnvägar i oktober 1915 och numera innehar befattning såsom stationskarl i lönegraden A 5;

att han genom olycksfall i arbetet den 28 oktober 1916 svårt skadades i båda underbenen;

samt att han i oktober 1940 framställde anspråk på livränta till följd av skadan, vilken framställning järnvägsstyrelsen den 23 januari 1941 förklarade sig icke kunna bifalla, då anspråket ej framställdes inom i 1901 års olycksfallsersättningslag föreskriven tid;

beträffande *Håkansson*,

att han är född den 21 mars 1889;

att han anställdes vid statens järnvägar i april 1913 och numera är stationskarl i lönegraden A 5;

att han genom olycksfall i arbetet den 6 november 1913 skadade vänster arm så svårt, att amputation måste företagas av armen mellan armbågsleden och axelleden;

samt att Håkansson i oktober 1938 anhöll att, sedan han blivit pensionsberättigad, utöver pensionen erhålla livränta, vilken ansökan järnvägsstyrelsen den 10 februari 1939 förklarade sig vilja upptaga till prövning först i samband med Håkanssons pensionering;

beträffande *Holmberg,*

att han är född den 24 maj 1886;

att han anställdes vid statens järnvägar år 1904 och blev ordinarie stationskarl den 1 april 1908;

att han genom olycksfall i arbetet den 16 april 1909 skadade höger ben så svårt, att detsamma måste amputeras tio cm nedanför knäleden;

att Holmberg den 31 december 1931 på grund av dövhet avgick ur tjänst med avkortad pension beräknad efter 24 tjänstår;

samt att järnvägsstyrelsen den 19 augusti 1940 på därom gjord förfrågan meddelat, att livränta icke kunde tillerkännas Holmberg, då han ej framställt anspråk därom inom i 1901 års olycksfallsersättningslag föreskriven tid;

beträffande *Jansson,*

att han är född den 29 september 1885;

att han anställdes vid statens järnvägar den 26 juni 1906 och numera är trafikbiträde i lönegraden A 6;

att han genom olycksfall i arbetet den 26 juli 1912 ådrog sig en krosskada i vänstra foten, vilken medförde viss invaliditet, som enligt ett den 3 juni 1944 utfärdat läkarintyg fortfarande kvarstår;

att Jansson icke inom föreskriven tid hos järnvägsstyrelsen ansökt om skadereglering, då läkare till en början förklarat, att han skulle bli fullt återställd utan framtida men; samt

beträffande *Pålsson,*

att han är född den 6 december 1888;

att han anställdes vid statens järnvägar den 4 april 1915 och numera är expeditionsvakt i lönegraden A 5;

samt att han genom olycksfall i arbetet den 14 maj 1915 skadades så svårt i vänstra armen, att densamma måste amputeras mellan armbågsleden och axelleden.

Föredragande departementschefen har anfört i huvudsak följande:

Trafikbiträdet Jansson, expeditionsvakten Pålsson, stationskarlarna Larsson och Håkansson samt förre stationskarlen Holmberg hava samtliga under tjänstgöring vid statens järnvägar skadats under sådana förhållanden, att lagen den 5 juli 1901 angående ersättning för skada till följd av olycksfall i arbete varit tillämplig å skadefallen. Den rätt till ersättning, som kan hava tillkommit de skadade, har emellertid i samtliga fall preskriberats, då ingen av de skadade framställt krav mot statens järnvägar inom tid, som anges

i 13 § nämnda lag. Detta oaktat finner jag i likhet med de hörda myndigheterna skäligt, att livräntor tillerkännas ifrågavarande personer enligt grunderna i 1901 års olycksfallsersättningslag. På sätt myndigheterna förordat torde bemyndigande böra utverkas för järnvägsstyrelsen att i överensstämmelse med de principer, som styrelsen i regel tillämpat vid beviljande av dylika livräntor, träffa överenskommelse med förevarande personer om dem tillkommande livräntebelopp. För Holmberg torde livräntebeloppet böra utgå retroaktivt för tio år räknat från dagen för framställningens ingivande, medan de övriga sökandena böra erhålla livräntor räknat från tidpunkten för blivande avgång.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 26 april 1945.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 30.
